Tamás Barna SJ: *EXAMEN A szerető figyelem imája*

(Korda Kiadó)

A katolikus hitgyakorlatnak része a rendszeres lelkiismeret-vizsgálat.

A jezsuiták zárt – és talán ezért is komoly figyelmet és érdeklődést kiváltó – életviteléről tudtuk, hogy naponta kétszer tartottak lelkiismeret-vizsgálatot. Ezzel kapcsolatban azonban éppen a lényeg nem ismert. Ők „examen"-ről, azaz vizsgálatról beszélnek. **Azonos-e ez a lelkiismeret-vizsgálattal?** Semmiképpen. Sokkal többről van szó. Bár a lelkiismeret-vizsgálat fontos, annak a szokásos, a hívők által ismert módszere eredményezhet ugyan magatartásbeli tökéletesedést, de nagyon kérdéses, hogy mennyire mélyíti el az Istenhez fűződő kapcsolatainkat.

Sokan beleragadnak a bűneik keresgélésébe és a megbánásba. Nem tudnak megszabadulni a már megbánt bűneiktől. Ismételten megbánják és kérik a megbocsátását – pedig már megbánták, sőt meg is gyónták, és a feloldozást is megkapták. Az ilyen magatartásban nem Isten, hanem a vádló, azaz a sátán jár jól – éppen azt éri el, amit akar. A gyóntató atyák ismerik ezt a jelenséget, és a küzdenek is ellene. Ennek a problémának a megoldásában két oldalról kapunk segítséget.

Egyfelől, tudomásul kell vennünk, hogy a megbánt bűnt amit gyónásban is feltártunk és amire ily módon megkaptuk a feloldozást, Isten megbocsátotta! Miközben szentnek akarunk látszani magunk előtt, valójában a hitetlenség bűnét követjük el. Hallunk ilyen mondatokat: lehet, hogy Isten megbocsát nekem, de én nem tudok magamnak megbocsátani. Nos, ilyen az, amikor az ember Isten fölé helyezi magát. Miközben szentnek tűnik maga előtt, nem hisz Isten kegyelmi tevékenységében.

A másik fontos tény, hogy a lelkiismeret-vizsgálat régi módszerét ideje meghaladnunk. Loyolai Szent Ignác már a XVI. században tisztán átlátta, hogy nem csak a bűneinket kell keresgélni, hanem az Istenhez fűződő kapcsolatunkat a maga teljességében kell figyelnünk. A jezsuiták ezt azóta is gyakorolják. Megalapozott a gondolatunk, hogy ideje ezt nekünk is megtenni.

Érdekes, hogy a kultúrkörünkben csak ilyen későn vált nyilvánvalóvá egy jezsuita atyának, hogy segíteni kellene az egyszerű hívőknek is az Istennel való kapcsolattartásban. Tamás Barna SJ: Examen – A szerető figyelem imája című könyve már kezd ismertté válni. Meggyőződésünk, hogy sokat segít a hívő testvéreinknek!

Döbbenetes, hogy milyen hosszú idő kellett ahhoz, hogy a szemléletünk megváltozzon, és a cselekedeteink, gondolataink értékelésének középpontjában ne a bűneink miatti büntetéstől való félelem, az Istentől való félelem, és éppen emiatt a bűneink, hanem **az Istenre való odafigyelés és az Ő szeretetében való feltétlen bizalom** vezessen bennünket. Pedig ez az „új" megközelítés már Szt. Ignác óta ismert!

A jezsuiták nem is lelkiismeret-vizsgálatról beszélnek, hanem vizsgálatról (examen=vizsgálat). És nem egy önálló lelki aktusnak, hanem imának tekintik – és az is, hiszen az Istennel való kapcsolat kialakításának, megerősítésének és nyomon követésének eszköze. Ezért igen találó a könyv alcíme is: *A szerető figyelem imája.*

Ennek a nagyszerű imafajtának a jellegzetességei a következők: Amikor áttekintjük a napunk történéseit, Isten nyomait keressük benne. Megvizsgáljuk, hogy az egyes eseményekben hogyan volt jelen. Milyen módon nyilvánult meg a kegyelme, a szerető gondoskodása. Adott-e késztetést valamire. Természetesen a napunk áttekintésében találkozunk a gyengeségeinkkel, hibáinkkal, bűneinkkel. A bűneink is Isten szeretetének fényében jelennek meg, és nem magányosan állunk szemben velük, mint a hagyományos bűnbánatban.

Az ismertetett könyv adatai:
Tamás Barna SJ: ***EXAMEN A szerető figyelem imája*.** Korda Kiadó, Kecskemét, é.n. (2024?)

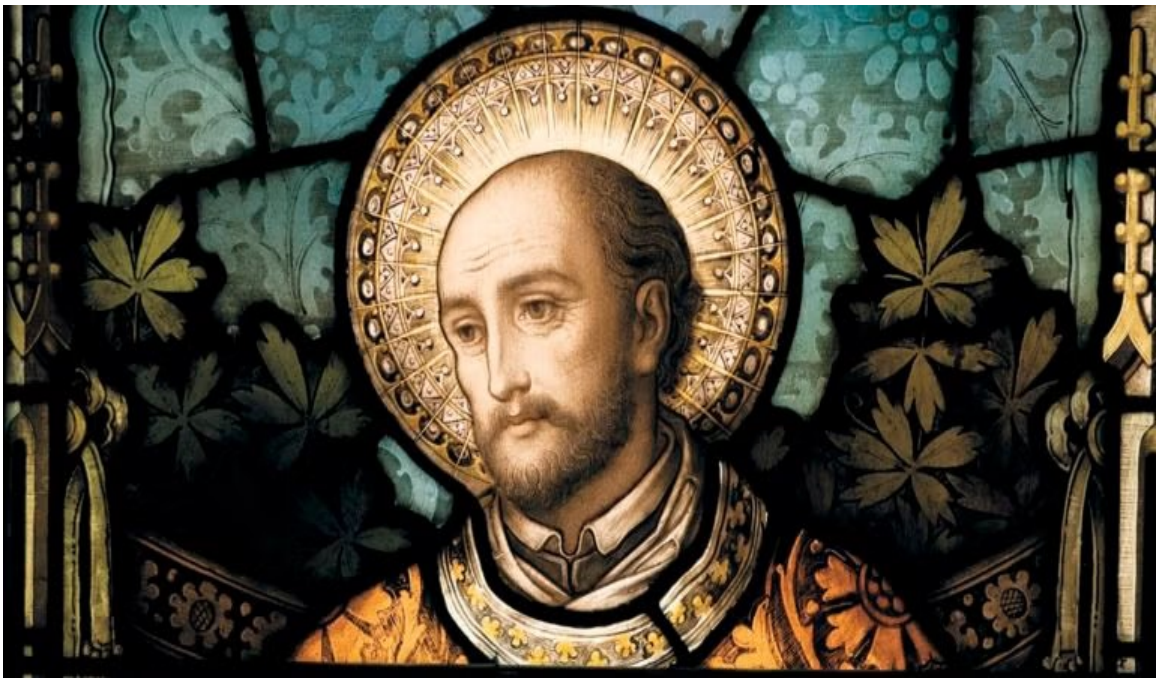

Loyolai Szent Ignác
A kép forrása: https://missionandministry.georgetown.edu/mission/st-ignatius-of-loyola/